

Aastaaruanne 2014

Raamatukogu nimi: Uhtna raamatukogu
Elanike arv: 867

1. Põhilised tegevussuunad

Raamatukogu tõestas 2014 aastal ennast kogukonna infokeskusena, kust inimesed saavad vajadusel infot ja tuge. Traagiline õnnetus Sāmisillal mõjutas ning pani proovile nii maakonna, valla kui kohaliku kogukonna.

Liikumisaasta raames korraldati üheskoos Uhtna Naisseltsinguga ekskursioon „Pärandkultuuri radadele“. Uue hingamise sai koostöö kooliõpetajatega, kellega üle pika aja korraldati raamatu arutelu.

2014. aastal oli meeldiv võimalus võõrustada maaraamatukogude töötajaid, kes olid kogunenud Lääne-Virumaale suvelaagrisse.

2015 aastasse on planeeritud suuremahulised renoveerimistööd, mille tulemusel saab raamatukogust lugejasõbralikum koht. Jätkatakse kohaliku kultuurimälu talletamise ja noorte lugemisharjumuste kujundamisega.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud:

- 2014 aastal täiendati Sõmeru valla raamatukogude kasutamise eeskirja
- Uhtna raamatukogu põhimäärus
- Rahvaraamatukogu seadus
- Avaliku teabe seadus
- Isikuandmekaitse seadus
- UNESCO rahvaraamatukogude manifest
- Sõmeru valla AIP kasutamise eeskiri
- Tuleohutuse eeskiri
- Raamatukogu juhataja ametijuhend
- Lugejatele voldik Uhtna raamatukogu lugeja meespea
- Lugejatele raamatukoguprogrammi URRAM tutvustus
- RVL juhend

Raamatukogu tegevust toetab raamatukogu nõukogu, kes aitab läbi viia ja planeerida üritusi.

Raamatukogu areng kajastub Sõmeru valla arengukavas.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.13. €	Seisuga 31.12.14 €	Muutus %
Eelarve kokku	17992	18700	+3,9%
Personalikulu	10804	11553	+6,9%
Komplekteerimiskulu			
sh OV-lt	4976	4767	- 4,2%
sh riigilt	1418	1578	+11,2%

Infotehnoloogiakulud 401 272 -32%

Raamatukogu nimel ei esitatud ühtegi projekti, kuid toetati Uhtna Naisseltsingu, MTÜ Uhtna Sembardia projektide kirjutamist ning läbiviimist

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa

2.3 Struktuur

2014 aastast ei käi Uhtna raamatukohver enam Ubja Päevakeskuses, sest Sõmeru raamatukogu direktoril on logistiliselt parem seda piirkonda teenindada.

Raamatukogu lahtiolekuajad on kujunenud välja lugejate harjumusi ja soove arvestades.

Uhtna raamatukogu avatud:

E 11.00 – 19.00,

T,K,N 10.00 – 17.00,

R 8.00 – 15.00

Sisetöö: E 10.00–11.00, T,K,N 9.00 – 10.00 (kasutatakse raamatukogutundide läbiviimiseks lasteaia- ja koolilastele, iga kuu esimesel neljapäeval külastatakse raamatukohvriga hooldekodu)

Suvisel puhkuseperioodil on raamatukogu avatud kolmapäeval ja neljapäeval.

2.4 . Personali juhtimine ja areng

Personali korralduses muutusi ei olnud.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest 2014

(tabel linna/maakonna raamatukogude (mitte valdade) järgi, keskkogu lõporeal enne kokkuvõtet)

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundi arv (koolituse pikkus)	Raamatukogu-hoidjate arv, kes osalesid täienduskoolitusel	Koolituseks kulutatud
Uhtna raamatukogu	5	16	1	107€

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
ID-kaart, Mobiil-ID ja e-riik	IT-koolitus	1
Õppereis Läti raamatukogudesse	Lääne-Virumaa Keskraamatukogu	1
Paberi ja trükikunsti ajaloost, raamatute säilitamisest ja restaureerimisest	„	1
Vaimujutud trükises ja rahvapärimeses	„	1
Metsiku raamatukogu ja perekond Pruulid	„	1

Koolituste valikul on oluline toimumiskoht ning hind. Maakonnaraamatukogu pakub häid koolitusi mõistlikul kaugusel, hea hinnaga. Väga tulusad on õppereisid, mis pakuvad ühelt poolt võimalust pikemalt suhelda teiste oma maakonna raamatukogutöötajatega ning samas näha kuidas meist kaugemal raamatukogud toimivad. Igalt selliselt õppereisilt kaasatoodud häid mõtteid, on oma raamatukogus rakendatud.

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised (ettekanded, loengud, koolitused)

Avalikke esinemisi 2014 a ei olnud

2.4.3 Erialahariduse omandamine

Erialane haridus omandatud Viljandi Kultuurikolledžis 1989 - 1992
2006 a välja antud kutsetunnistus nr 011520 Raamatukoguhoidja III kutsekvalifikatsioon.

2.4.4 Töötajate tunnustamine (nt parim maaraamatukoguhoidja, KuM-i tänukiri, maavalitsuse- või KOV-I tunnustus vm)

Kohaliku omavalitsuse tunnustus Hea Tegu 2013 – vabatahtliku töö eest

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Planeeritud renoveerimistööd 2015 aastal.
Liikumispuuetega inimestele on juurdepääs tagatud kaldtee abil, mis soetati ~10 aastat tagasi.

2.6 Raamatukogu arendustegevused

Seoses planeeritava renoveerimistöödega 2015 aastal uuendatakse ja täiendatakse ka raamatukogu infotehnoloogia valdkonda.

2.7 Raamatukogude koostöö

Töö koordineerimine ja koostöösuhted rahvusvahelisel, riiklikul ja kohalikul tasandil.

Maapiirkonnas ei saa üksi korraldada ühtegi üritust. Kui raamatukogutöötaja aitab teisi väljaspool raamatukogu piire, siis aitavad teised ka teda. Juba ammu ei saa raamatukogus mõelda ainult enesekeskselt vaid tuleb tajuda üldist atmosfääri ja kasutada seda ära raamatukogu väljapaistmiseks kogukonnas.

Uhtna raamatukogu parimad koostööpartenrid on Sõmeru lasteaed Pääsusilm Uhtna maja, Uhtna Põhikool /vt ka 7.3/ ja Uhtna Naisseltsing. Koostööd tehakse ka Sõmeru vallaga. Koostöös Uhtna Naisseltsinguga korraldati: ekskursioon oma valla pärandkultuuri radadele, kevadine talgupäev, vanakraamilaat, täiskasvanud õppija nädala raames internetikoolitus eakatele „Internet ei hammusta“, rahvuslike ehete viltimise koolitus maakonna naisseltsidele, detsembris „Meie küla pidu“.

Head tagasisidet sai kevadine ekskursioon, mis toimus tegelikult siinsamas, kus me elame, kuid uut infot saadi palju. Nüüd kus on ilmunud 2 trükki raamatust meie piirkonna pärandkultuuriga, on inimesed taas avastanud huvi selle vastu mis meid ümbritseb. Selgus tõde, et naaberküllast Ubjast oldi aastaid bussiga läbi sõidetud, kuid seda mis teest kaugemal või majades sees toimub ei teatudki.

Raamatukogu andis lugejatele võimaluse osaleda Aasta Teo ja Nukitsa konkursi hääletamisel.

3. Kogud

3.1 komplekteerimise põhimõtted (tasakaal) ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogu komplekteerides peetakse silmas lugejate huvisid. Arvestatakse õpilaste koolilugemise vajadustega.

Analüüsidest kooliõpilaste laenutusi tuleb tõdeda, et esikümnes on endiselt need teosed, mida õpetajad soovivad lugeda ning mis eksmplaride hulga tõttu on lastele paremini kättesaadavad. Esikümnesse mahuvad kaks Ilmar Tomuski raamatut, mis said populaarseks tänu kirjaniku külaskäigule.

Täiskasvanute laenutuste esikümnes on 6 eesti autorit ja 4 välisautorit. Endiselt on populaarsed Minu sarja ja Erik Tohvri raamatud.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Raamatuid komplekteeritakse peamiselt keskkraamatukogu kaudu.

Järelkomplekteerimist tehakse ka otse raamatupoodide sooduspakkumiste kaudu.

2014 aastal osteti 420 raamatut /2013 a 481/, annetustena saadi 10 teavikut /2013 a 41/ s.o 2,4% kogu juurdetulekust.

E-teavikuid komplekteeritud ei ole. Kooliõpilastele on tutvustatud erinevaid e-raamatu keskkondi, kust on võimalik tasuta e-raamatuid vajamineva kirjandusega allalaadida. Peab tõdema, et õpilased eelistavad e-raamatule paberraamatut.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodika komplekteerimisel arvestatakse lugejate huve ja soove. Tellitakse neid ajakirju ja ajalehti, millele leidub lugejaid. Tellimuste esitamisel võrreldakse erinevate pakkujate hindu ning valitakse soodsaim pakkuja.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid komplekteeritakse juhuslikult seoses mõne kirjaniku sünnipäeva tähistamisega või mõne ürituse läbiviimiseks. CD-plaate soetatakse koostöös muusikaõpetajatega. Lugejatele laenutamiseks spetsiaalselt auviseid ei soetata. Vajaduse korral laenutatakse RVLi kaudu Sõmeru raamatukogust.

Kataloogid (arendused)

Uhtna raamatukogus kataloogitakse kodulugu ühtsesesse koduloo andmebaasi.

4. Raamatukoguteenused

Raamatukogus kehtib lugejapiletina ID-kaart. Jagatakse lugejaportaali paroole ja õpetatakse portaali kasutama. Lugejatel on võimalik ise raamatuid pikendada, ennast järjekorda panna ja reserveerida.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine (AIP-i kasutamine)

AIP kasutatavus on märgatavalt vähenenud. Lapse kasutavad arvutit ainult koolitööks või siis kui kodune arvuti on katki. Aktiivsem arvutite kasutamine toimub suveperioodil, kui algab suvitushooaeg.

Eakam lugeja tuleb raamatukogu arvutisse, sest tunneb siin turvalist tuge raamatukogutöötaja näol.

4.2 Raamatukogu kasutamine (üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte - teenuste üldiseloomustus, kasutajaarvestus, jmt).

Raamatu- kogu	Lug-d 2013	Lug-d 2014	Muut us(+/-)	Külas- tused 2013	Külas- tused 2014	Muutus (+/-)	Virtuaa lkülas-d 2013	Virtuaal- külas-d 2014	Muut us(+/-)
Uhtna	329	317	-12	7450	6249	-1201	0	0	0

Raama- tukogu	Laenut-d 2013	Laenut-d 2014	Muutus (+/-)
Uhtna	9095	8197	-898

Kahjuks on langenud kõik arvud. Lugejate arv on langenud laste arvu vähenemise tõttu. Kui sündivus on aastate kaupa languses või tõusus, siis mõjutab see ka raamatukogu. Kas kooli lähedavad väiksed klassid või lõpetavad suured klassid, kõik see kajastub kohe ka lugejate arvus.

Külastuste arv ei oleks kindlasti languses, kui seda arvu loendaks elektroonika. Kui lugeda kokku igal teispäeval 30 mandoliinimängijat + nende kaasas olevad lapsed ning neljapäeval 20 pasunapuhujat, lisaks raamatukogus asunud valimisjaoskonda külastanud, siis oleks külastatavus kindlasti tunduvalt suurem. Ilmselt on andestamatult jäänud raamatukogutöötaja hooletuse tõttu lugemata ka mõned üritustel osalenud, kuid sellistel signat-saginat täis päevadel, kui tuleb tegeleda ürituse läbiviimise, raamatute laenutamise ja inimeste ärakuulamisega, kipub statistika loendamine ununema.

Laenutuste arvu langus näitab üldist trendi, et laenutatud raamatuid loetakse pikema aja vältel, sest meelelahutust, mida tarbida on väga palju.

RVL toimib kõige paremini Sõmeru raamatukoguga, sest valla kultuurinõunik sõidab kahe asutuse vahet. Maakonna keskraamatukogust on RVL vähenenud, sest lugejal on lihtsam raamatule ise järgi minna ja see enda nimele laenutada. Koduteenindust pakub vajaduse korral Sõmeru valla avahooldustöötaja.

Enda koostatud andmekogusid lugejatele kodulehe vahendusel ei pakuta. Lugejatele on tutvustatud erinevaid internetiportaale, mille abil on võimalik tegeleda suguvõsa- või külaloo uurimisega. Tihedat koostööd tehakse mitme ajaloohuvilise eraisikuga ning kohaliku koolimuuseumiga, kes aitavad täiendada ja talletada piirkonna ajalugu. Oma kogutud infot on jagatud ja vajadusel abi küsitud, SA Virumaa Muuseumitega

4.3 Lasteteenindus:

Raamatu- kogu	Lug-d 2013	Lug-d 2014	Muut us (+-)	Küllast-d 2013	Küllast-d 2014	Muutus (+-)	Laenut-d 2013	Laenut- 2014	Muut us (+/-) - 83
Uhtna	127	114	-13	3219	2567	-652	2152	2069	

Laste lugemisharjumuste parandamiseks tehakse tihedat koostööd Sõmeru lasteaia Uhtna majaga ja Uhtna Põhikooliga.

Uhtna lasteaia tehti koos: emakeelepäev, lasteraamatupäev, lutipidu, näitus Helde puu, jõulumaa kohvikutuba oli taas raamatukogus. Lisaks püütakse teha koostööd lapsevanemate teavitamisel. Lapsevanemate koolitustel või koosolekutel on alati välja ka raamatute väljapanek, mis toetab arutlusel olevat teemat. 2014 aastal valmis voldik „Laps läheb kooli“, mille sai endale iga lasteaia lõpetaja pere.

Kõige õnnestunum oli kindlasti suurejooneline näitus „Helde puu“, mille lugu sai alguse küttepuude raamatust, mis raamatukogusse tellitud sai. Küttepuudest arenes asi edasi näituseks kus olid väljas: raamatud, kirved, nii mootor- kui käsisaed, puidust tehtud esemed, mänguasjad, kohalikest puidufirmadest tootenäidised, erinevad puurid jne. Tervet maja ja inimesi selle sees, täitis puuteema. Raamatukogu ülesanne oli leida näituse mitmekesistamiseks sobivad raamatud. Nii illustreeris näitusel olevat pinalit ja sulge näiteks raamat „Vana aja koolilood“ ja vineerikohvri kõrval on pilt samast kohvrast raamatus „Meie kodude kraam“. Näitust, mis algas lasteaia saalist, valgus laiali rühmaruumidesse ja lõppes raamatukogu tagatoas, külastasid nii lapsevanemad, koolilapsed, külaelanikud, kui ka ajakirjandus.

Uhtna Põhikooliga: Nukitsa mängude meisterdamine, kohtumine Ilmar Tomuskiga, õpetajatega raamatuarutelu „Vaimude jaam“, jõulude ajal oli lastele üks töötubadest raamatukogus, lisaks raamatukogutunnid.

Kooliga oli õnnestunum üritus laste jaoks kindlasti kohtumine Ilmar Tomuskiga. Enne kirjaniku külaskäiku tutvustati kõikides klassides tema raamatuid. 1.klassi lapsed joonistasid näitusele „päris kirjanike“ pilte. Saalitäis lapsi kuulas huviga kirjaniku ettelugemist oma raamatutest.

Kooliõpetajatega toimus raamatuarutelu „Vaimude jaam“. Kõik need kes koolidirektori poolt välja käidud ideega kaasa tulid olid toimunuga rahul ning otsustati midagi samalaadset tulevikus veel korraldada.

Raamatukogu on endiselt koht kuhu kodused lapsed leiavad tee mängima ning aega veetma, tasuta mängumaa asemel tullakse maal raamatukogu lastenurka mängima.

4.4 Erivajadustega sihtrühmade teenused

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Hooldekodu külastamine	12	144	12

Hooldekodu külastatakse 1 x kuus, vajaduse korral sagedamini. Ettelugemist pole korraldatud.

Nt ettelugemised hooldekodudes, haiglates jne.

	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Teenused teistele asutustele		

4.5 Raamatukogu kultuurikeskusena

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Uhtna	Näitused – 5 Väljapanekud - 8	13	200

Uhtna raamatukogu toetab oma tegevusega piirkonna kultuurielu. Täiskasvanutele suunatud ürituste sihtrühm on peamiselt eakad, sest maapiirkonnad jäävad noorematele siiski ainult magalaks, kuhu tullakse ööbima. Nooremad põlvkonnad hindavad raamatukogu panust piirkonna pärandkultuuri jäädvustamisel ning tutvustamisel nii raamatukogus kohapeal, kui suhtlusvõrgustikus facebook.

Oma jälje 2014 aasta tegemistesse jätsid valimised. Ajal mil raamatukogus on valimisjaoskond, ei saa ruumi puuduse tõttu, teha ühtegi näitust – väljapanekut, ega korraldada üritust.

4.6 Raamatukogu koolituskeskusena

Raamatukogu	Rühmakoolit.arv		Osalejate arv		Individuaalkoolit. arv		Osalejate arv	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Uhtna	23	15	317	211	0	0	0	0

Millised on peamised sihtrühmad ja millised on peamised teemad? Tagasiside, mis muutunud?

Peamiseks sihtrühmaks on koolituste korraldamiseks koolilapsed ja eakad. Koostöö kooliga annab võimaluse viia läbi raamatukogutunde. Koostöös naisseltsinguga püütakse eakatele korraldada alati üritused, kus midagi õpetlikku või kasulikku. Kahjuks on koolituse läbiviimine eakatele palju raskem, kui lastele, sest suhtumine: „mis meil enam vaja õppida on!“ on visa kaduma.

4.7 Raamatukoguteenuse turundus (*tutvustamine*)

Raamatukogu tutvustamiseks väljaspool oma ruume on facebook ja koduleht. Koostöös lasteaiaga on toimunud projekt „Koolilaps lugejaks“, mille raames tutvustatakse lapsevanematele erinevat kirjandust, mis aitab last kooliks ettevalmistada ning räägitakse ka lasteraamatutest, mida laps võiks lugeda. 2014 aastal valmis, tänu Tapa linnaraamatukogu eeskujule ja abile, uus voldik LAPS LÄHEB KOOLI, kus tutvustatakse sobilikku kirjandust nii lapsele, kui vanemale.

4.8 Bibliograafia- ja infotöö

4.8.1 Andmebaaside loomine (koduloo ja muud omaloodud andmebaasid, tehnilised arengud, veebipõhised teenused)

Uusi andmebaase loodud ei ole

4.8.2 Infopäringud (järjepidev töö registreerimisel, mõned iseloomulikud näited)

Infopäringuid – 37. Peamised päringu esitajad on koolõpilased, kel vaja koolitööd teha. Samuti õpetajad kelle päringud on enamasti aasta aastalt sarnased: näiteks luuletused konnast, raamatud lõvidest jne.

4.8.3 Trükised ja veebiväljaanded

2014 aastal ilmus parandustega kordustrukk raamatust „Pärandkultuur Sõmeru vallas“, mille üks koostaja on Uhtna raamatukogu direktor.

Kokkuvõte

Uhtna raamatukogu on kooli kõrval ainuke koht, kus piirkonna elanikud koguneda saavad. Raamatukogu juures on ammu kadunud piir, et siin tegeletakse ainult raamatute laenutamise ja raamatukogus toimuvad pilliproovid, kogunetakse koosolekuid pidama ning erinevatele üritustele. Raamatukogu on võimaluse korral vahelülilis valla ja kogukonna vahel või edastatakse muresid maakonda ning sealt tagasi.

2014 oli aasta mil saadi taas parem kontakt kooliõpetajatega. Lisaks raamatuaretelule jm koostöö vormidele, oli raamatukogu kaasatud ka lasteaiade ja kooliõpetajate kohtumisse, kus jagati tagasisidet kooli läinud laste kohta. Lasteaiast läheb laps kooli, õpetajad vahetuvad, kuid raamatukoguga jätkub side koolitee lõpuni. Millisena paistavad meie lapsed lugejatena, sellest kokkusaamisel räägitigi.

2015 aastasse on planeeritud üks mahukas näitus meie kolhoosikunstniku töödest ning Agatha Christie aasta tähistamine raamatukogutundide, raamatunäituse ning üritustega. Kevadel mõjutab raamatukogutööd taas valimised ning pärast seda algavad renoveerimistööd.

Üks piirkonna elanik on öelnud: „Elame nagu sõjajärgses külas, tänaval kohtab ainult noori emasid, lapsi ja pensionäre, kõik mehed on .... Soomes.“ Selline tänavapilt jätab jälje ka raamatukogu töösse ja lugejaskonda.

Direktor

Allkiri ..... /Inge Pikkoja/